

Onderwerp

Geactualiseerde gedragscode integriteit commissaris
van de Koning en gedeputeerden provincie Zuid-
Holland 2022

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Wij stellen dit voor in navolging van de geactualiseerde vierde “Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij provincies, gemeenten en waterschappen”.

De geactualiseerde handreiking met modelgedragscode is een gezamenlijk product van het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Unie van Waterschappen (UvW) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Hiermee willen deze organisaties provincies, gemeenten en waterschappen informeren, stimuleren en ondersteunen bij hun inspanningen om de bestuurlijke integriteit te bevorderen. De handreiking is bedoeld voor elke politieke ambtsdrager.

Door Gedeputeerde Staten (GS) is in de vergadering van 11 oktober 2022 besloten om Provinciale Staten voor te stellen de huidige “Gedragscode integriteit commissaris van de Koning en gedeputeerden van de provincie Zuid-Holland” te actualiseren in de “Gedragscode integriteit commissaris van de Koning en gedeputeerden provincie Zuid-Holland 2022”.

Het rechtskarakter van een gedragscode integriteit is dat van een interne regeling, ter invulling van- en in aanvulling op de wettelijke regels. De gedragscode bevat gedragsnormen en regels over de procedures die de transparantie van het handelen van politieke ambtsdragers evenals van de besluitvorming over- en naleving van de normen vergroten. Zij vormt een beoordelingskader en leidraad bij twijfel, vragen en discussies. Het betreft beleid en gedrag.

De bij dit voorstel separaat betrokken ‘Verordening rechtspositie gedeputeerden en de commissaris van de Koning provincie Zuid-Holland 2022’ betreft regelgeving en aanspraken.

Het niet naleven van de gedragscode heeft geen rechtsgevolgen. Er is sprake van zelfbinding.

De Gemeente-, Provincie- en Waterschapswet verplichten de gemeenteraad, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het waterschap, om voor zichzelf en voor hun bestuurders een gedragscode vast te stellen. Deze moet de integriteit van de politieke ambtsdragers bevorderen. Wij zijn ons hiervan uitermate bewust en benadrukken het belang van integriteit in de preambule van de voorliggende gewijzigde gedragscode.

Inhoud

De Gemeente-, Provincie- en Waterschapswet verplichten de gemeenteraad, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het waterschap, als gevolg van artikelen 40, lid 2 en 68, lid 2, om voor hun bestuurders een gedragscode vast te stellen. Deze moet de integriteit van de politieke ambtsdragers bevorderen.

Proces

In 2015 is door het IPO, in nauwe samenwerking met de VNG, UvW en BZK een nieuwe modelgedragscode integriteit voor volksvertegenwoordigers in gemeenten, provincies en waterschappen ontwikkeld. Daarnaast is de landelijke modelgedragscode integriteit (landelijk model) voor bestuurders van decentrale overheden aangepast. Wij hebben in onze vergadering van 6 september 2016 besloten ons aan te sluiten bij het landelijk model voor herkenbaarheid in vergelijking met Provinciale Staten die ook dit model hanteren en in vergelijking met andere (decentrale) overheden.

De bijbehorende handreikingen worden met regelmaat aangepast. Op basis van de handreiking van april 2016 is de huidige 'gedragscode integriteit commissaris van de Koning en gedeputeerden van de provincie Zuid-Holland' tot stand gekomen.

In navolging van de geactualiseerde vierde handreiking integriteit, van mei 2021, van politieke ambtsdragers bij provincies, gemeenten en waterschappen wordt voorgesteld de huidige gedragscode integriteit op een aantal onderdelen te actualiseren in de geactualiseerde "Gedragscode integriteit commissaris van de Koning en gedeputeerden provincie Zuid-Holland 2022".

Gedragscode geactualiseerd:

De huidige gedragscode is grotendeels in stand gehouden en wordt geactualiseerd met de volgende nieuwe of gewijzigde elementen:

Preambule:

De huidige preambule is versterkt met de volgende zin: "De commissaris van de Koning en de gedeputeerden zijn zich scherp bewust dat zij zorgvuldige afwegingen maken en bespreken te allen tijde twijfelgevallen met elkaar en hun medewerkers".

(nieuw) Artikel 3:

"De commissaris van de Koning en gedeputeerden ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van deze gedragscode en tekenen voor ontvangst."

Artikel 4:

Wij kiezen ervoor om overeenkomstig de artikelen 40b (GS-lid) en art 66 (commissaris) van de Provinciewet de inkomsten uit nevenfuncties openbaar te maken door terinzagelegging via de provinciesecretaris op het provinciehuis uiterlijk op 1 april na het kalenderjaar waarin de inkomsten zijn genoten. Onder inkomsten wordt verstaan: loon in de zin van artikel 9 van de Wet op de loonbelasting 1964, verminderd met de eindheffingsbestanddelen bedoeld in artikel 31 van die wet.

Wij kiezen ervoor om een termijn van één maand te hanteren als termijn om bij de provinciesecretaris te melden dat een nieuwe nevenfunctie aanvaard wordt of de omstandigheden met betrekking tot bestaande nevenfuncties wijzigen.

De in artikel 4, eerste lid, genoemde termijn van één maand gaat tellen vanaf het moment dat de nevenfunctie daadwerkelijk is aanvaard dan wel wijzigt. De voorfase is niet belangrijk. Het idee van publicatie is namelijk dat burgers en andere derden kunnen zien welke nevenfuncties daadwerkelijk worden uitgeoefend en wat de inhoud hiervan is. Zolang hier nog geen zekerheid over is hoeft hier dus geen publicatie over plaats te vinden.

Ten aanzien van nevenfuncties in Cv's van de commissaris en GS-leden worden benoemd: "Voor niet-ambt gebonden nevenfuncties van de commissaris van de Koning en GS-leden geldt een vrijstelling van 14% van het inkomen (salaris en vakantiegeld). Boven deze 14% wordt de helft van de inkomsten uit de niet-ambt gebonden nevenfuncties in mindering gebracht op het inkomen van de commissaris van de Koning en dat van GS-leden. De vermindering bedraagt nooit meer dan 35% van de bezoldiging."

Artikel 5 lid 2

In dit lid van het artikel is 'van een functie' gewijzigd in 'van een andere functie'

Artikel 10 lid 5

Aan dit lid van het artikel dit lid is 'in de regel' toegevoegd.

Procedure

Na vaststelling door Provinciale Staten volgt publicatie in het Provinciaal Blad.

Ontwerp-Besluit

Besluit van provinciale staten van Zuid-Holland van 11 oktober 2022, PZH-2022-814949874, tot vaststelling van de Gedragscode integriteit commissaris van de Koning en gedeputeerden provincie Zuid-Holland 2022 (Gedragscode integriteit commissaris van de Koning en gedeputeerden provincie Zuid-Holland 2022)

Provinciale staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van 11 oktober 2022, met het besluitnummer PZH-2022-819781706;

Gelet op de artikelen 40c tweede lid en 68, tweede lid, van de Provinciewet;

Overwegende dat het wenselijk is de huidige Gedragscode integriteit commissaris van de Koning en gedeputeerden van de provincie Zuid-Holland te actualiseren;

Overwegende dat het wenselijk is, gezien een aantal wijzigingen als gevolg van genoemde actualisatie, de voornoemde gedragscode in te trekken en te vervangen door een nieuwe gedragscode;

Overwegende dat:

- de commissaris van de Koning en de gedeputeerden handelen als bestuurders van de provincie Zuid-Holland vanuit een gezond moreel besef, volledig gericht op het belang van de provincie en de organisaties en burgers die daar onderdeel van uitmaken;
- integriteit voor de commissaris van de Koning en de gedeputeerden de volgende kernwaarden omvat: vertrouwen, rechtmatigheid, gelijkheid, legitimititeit, transparantie, participatie en verantwoording;
- dit betekent dat de commissaris van de Koning en de gedeputeerden eerlijk en betrouwbaar zijn en zich houden aan de wet en andere regelgeving;
- de commissaris van de Koning en de gedeputeerden dienstbaar en onafhankelijk zijn in hun oordeelsvorming en open en eerlijk over hun gedrag naar elkaar en naar de samenleving;
- de commissaris van de Koning en de gedeputeerden op een verantwoorde wijze omgaan met de informatie, de middelen en de mogelijkheden die hun ter beschikking zijn gesteld om hun werk te doen. De commissaris van de Koning en de gedeputeerden dragen bij aan het vertrouwen van de burger en samenleving in de provincie. Eventuele dilemma's bespreken zij met elkaar om zo de juiste afwegingen te kunnen maken. De commissaris van de Koning en de gedeputeerden zijn aanspreekbaar op hun gedragingen;
- de commissaris van de Koning en de gedeputeerden het vertrouwen hebben gekregen om hun bestuurlijke werk uit te kunnen voeren. Dat vertrouwen is een groot goed en daar gaan de commissaris van de Koning en de gedeputeerden zorgvuldig mee om;

- de pijlers de juiste maat, moed en verstandigheid zijn zonder afbreuk te doen aan de opgaven die de commissaris van de Koning en de gedeputeerden als bestuurders hebben in relatie tot de samenleving, met de daaruit voortvloeiende maatschappelijke deelname en betrokkenheid;
- deze gedragscode de landelijk uniforme uitwerking van deze principes is. De commissaris van de Koning en de gedeputeerden committeren zich hieraan en zullen zich hiernaar gedragen;
- de commissaris van de Koning en de gedeputeerden zich scherp bewust zijn dat zij zorgvuldige afwegingen moeten maken en bespreken te allen tijde twijfelgevallen met elkaar en hun medewerkers;
- de commissaris van de Koning en de gedeputeerden beseffen dat het aansluiten bij de landelijke gedragscode zorgt voor herkenbaarheid in relatie tot provinciale staten die dit model ook gaan hanteren en in vergelijking met andere overheden;
- de commissaris van de Koning en de gedeputeerden daarbij echter expliciet willen waarschuwen voor de 'risico-regel-reflex' en oproepen tot het levend houden van het inhoudelijke gesprek over dit onderwerp;
- deze gedragscode de algemene leidraad is die de commissaris van de Koning en de gedeputeerden helpt te handelen zoals een goed bestuurder betaamt.

Besluiten vast te stellen het volgende besluit:

Gedragscode integriteit commissaris van de Koning en gedeputeerden provincie Zuid-Holland 2022

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1

Deze gedragscode geldt voor de commissaris van de Koning en de gedeputeerden van de provincie Zuid-Holland.

Artikel 2

Deze gedragscode is openbaar en via internet beschikbaar.

Hoofdstuk 2 Voorkomen van belangenverstrengelingen, nevenfuncties

Artikel 3

De commissaris van de Koning en gedeputeerden ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van deze gedragscode en tekenen voor ontvangst.

Artikel 4

1. De commissaris van de Koning en de gedeputeerden leveren de provinciesecretaris informatie aan over de nevenfuncties die openbaar gemaakt moeten worden bij aanvang van het ambt. Als een nieuwe nevenfunctie aanvaard wordt of de omstandigheden met betrekking tot bestaande nevenfuncties wijzigen, wordt de informatie die hierop betrekking heeft binnen één maand na de formele bekrachtiging aangeleverd bij de provinciesecretaris.
2. De informatie betreft in ieder geval:

- a. de omschrijving van de nevenfunctie;
  - b. de organisatie voor wie de nevenfunctie wordt verricht;
  - c. of het al dan niet een nevenfunctie betreft uit hoofde van het ambt;
  - d. of de nevenfunctie bezoldigd of onbezoldigd is;
  - e. en indien bezoldigd wat de inkomsten daaruit zijn.
3. De provinciesecretaris houdt hiervoor een register bij.
  4. Het register, bedoeld in het derde lid, is openbaar en via internet beschikbaar voor de onderdelen, genoemd in het tweede lid, onder a tot en met d. De informatie genoemd in het tweede lid, onder e, is ter inzage beschikbaar via de provinciesecretaris.

Artikel 5

1. De commissaris van de Koning en de gedeputeerde handelen in de uitoefening van hun ambt niet zodanig dat zij vooruitlopen op een functie na aftreden.
2. De gedeputeerde bespreekt het voornemen tot tussentijdse aanvaarding van een andere functie na aftreden met de commissaris van de Koning.

Artikel 6

1. De commissaris en de gedeputeerde worden tot een jaar na aftreden door gedeputeerde staten uitgesloten tot het tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de provincie.
2. De uitsluiting geldt niet bij aanvaarding van een dienstbetrekking bij de provincie waar hij commissaris van de Koning, onderscheidenlijk gedeputeerde was. Voor werving, selectie en indiensttreding bij de provincie zijn de voor het ambtelijk personeel geldende regels ter zake van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7

1. Gedeputeerde staten dragen de commissaris van de Koning en een gedeputeerde niet eerder dan een jaar na aftreden voor als kandidaat voor benoeming tot commissaris dan wel bestuurslid van een verbonden partij.
2. Onder verbonden partij wordt verstaan hetgeen hieronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder b, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Hoofdstuk 3 Informatie

Artikel 8

De commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde zorgt ervoor dat vertrouwelijke en geheime informatie waarover hij beschikt veilig wordt bewaard. Hij verstrekt geen vertrouwelijke informatie aan derden.

Artikel 9

De commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde maakt niet ten eigen bate of ten bate van derden gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen niet openbare informatie.

Hoofdstuk 4 Omgang met geschenken en uitnodigingen

Artikel 10

1. De commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde accepteert geen geschenken, faciliteiten en diensten als zijn onafhankelijke positie hierdoor kan worden beïnvloed.
2. Onverminderd het eerste lid kan de commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde incidentele geschenken die een geschatte waarde van ten hoogste €50 vertegenwoordigen behouden.
3. Geschenken die de commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde uit hoofde van zijn ambt ontvangt en die een geschatte waarde van meer dan €50 vertegenwoordigen worden, als zij niet worden teruggestuurd, eigendom van de provincie.
4. De provinciesecretaris legt een register aan van de geschenken met een geschatte waarde van meer dan €50. In het register is aangegeven welke bestemming de provincie hieraan heeft gegeven. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.
5. Geschenken worden in de regel niet op het huisadres ontvangen.

Artikel 11

1. De commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde accepteert geen lunches, diners, recepties en andere uitnodigingen die door anderen betaald en georganiseerd worden, tenzij dat behoort tot de uitoefening van de functie en de aanwezigheid beschouwd kan worden als functioneel.
2. Bij twijfel legt de commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde de uitnodiging ter bespreking voor aan gedeputeerde staten.

Artikel 12

1. Invitaties voor excursies, evenementen en buitenlandse dienstreizen voor rekening van anderen dan de provincie legt de commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde vooraf ter bespreking voor aan gedeputeerde staten.
2. De commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde maakt excursies en evenementen die hij heeft aanvaard openbaar binnen één week nadat de excursie, onderscheidenlijk het evenement heeft plaatsgevonden. Daarbij wordt ook openbaar gemaakt wie de kosten voor zijn rekening heeft genomen.
3. De informatie is openbaar en via internet beschikbaar.
4. De informatie over buitenlandse reizen voor rekening van derden wordt binnen één week na terugkeer in Nederland opgenomen in het register, bedoeld in artikel 15, tweede lid.

Hoofdstuk 5 Gebruik van voorzieningen van de provincie

Artikel 13

1. Gedeputeerde staten richten de financiële en administratieve organisatie zodanig in dat er een getrouw beeld mogelijk is van de juistheid en rechtmatigheid van de uitgaven en hanteren heldere procedures over de wijze waarop functionele uitgaven rechtstreeks in rekening worden gebracht of kunnen worden gedeclareerd bij de provincie.

2. De commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde verantwoordt zich over zijn gebruik van de voorzieningen volgens de in het kader van het eerste lid vastgelegde regels en procedures.

Artikel 14

1. De commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde meldt het voornemen tot een buitenlandse dienstreis of een uitnodiging daartoe aan gedeputeerde staten. Hij verschaft daarbij informatie over het doel en de duur van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap dat meereist, de geraamde kosten en de wijze waarop van de reis verslag wordt gemaakt.
2. De commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde meldt daarbij tevens als hij voornemens is om de buitenlandse reis voor privédoeleinden te verlengen. De extra kosten komen daarbij volledig voor eigen rekening.
3. Gedeputeerde staten betrekken alle aspecten in de besluitvorming en informeren provinciale staten zo spoedig mogelijk over het genomen besluit.

Artikel 15

1. De commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde legt verantwoording af over afgelegde buitenlandse dienstreizen. Hij maakt in ieder geval openbaar wat het doel, de bestemming en de duur van de buitenlandse dienstreis is geweest en wat daarvan de kosten waren voor de provincie.
2. De provinciesecretaris legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Artikel 16

Voor de toepassing van de artikelen 14 en 15 wordt onder buitenlandse dienstreis niet verstaan een dienstreis naar een instelling van de EU of een dienstreis naar een buurprovincie in het buitenland.

Artikel 17

Gebruik van voorzieningen en eigendommen van de provincie ten eigen bate of ten bate van derden is niet toegestaan, tenzij hier andere afspraken over gemaakt zijn.

Artikel 18

De commissaris van de Koning respectievelijk de gedeputeerde declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.

Hoofdstuk 6 Uitvoering gedragscode

Artikel 19

Provinciale staten bevorderen de eenduidige interpretatie van deze gedragscode. Ingeval van leemtes en onduidelijkheden in de gedragscode voorzien zij daarin.

Artikel 20

1. Op voorstel van de commissaris van de Koning maken provinciale staten in ieder geval afspraken over:

- a. de periodieke bespreking van het onderwerp integriteit in het algemeen en van de gedragscode in het bijzonder;
  - b. de aanwijzing van contactpersonen of aanspreekpunten integriteit;
  - c. de processtappen die worden gevolgd ingeval van een vermoeden van een integriteitsschending van een politieke ambtsdrager van de provincie.
2. De afspraken, bedoeld in het eerste lid, maken deel uit van deze gedragscode.

Hoofdstuk 7 Slotbepalingen

Artikel 21 Inwerkingtreding

Deze gedragscode treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het provinciaal blad waarin deze gedragscode wordt geplaatst.

Artikel 22 Intrekking

De Gedragscode voor de Commissaris van de Koningin van de provincie Zuid-Holland en de Gedragscode voor leden van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland worden ingetrokken.

Artikel 23 Citeertitel

Deze gedragscode wordt aangehaald als: Gedragscode integriteit commissaris van de Koning en gedeputeerden provincie Zuid-Holland 2022.

Den Haag, ... 2022

Provinciale staten van Zuid-Holland,

griffier,

voorzitter,

B.S.M. Sepers

drs. J. Smit

Bijlagen:

- Gedragscode integriteit commissaris van de Koning en gedeputeerden van de provincie Zuid-Holland, 2016.
- Gedragscode voor de Commissaris van de Koningin van de provincie Zuid-Holland (Gedragscode voor de Commissaris van de Koningin van de provincie Zuid-Holland), 2003.
- Gedragscode voor leden van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland (Gedragscode voor leden van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland), 2003.
- Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij provincies, gemeenten en Waterschappen, met modelgedragscodes integriteit voor volksvertegenwoordigers en voor (dagelijkse) bestuurders, 2021.

Den Haag, 11 oktober 2022

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

waarnemend secretaris,

voorzitter,

ir. J.C. van Ginkel MCM

drs. J. Smit